Mesék a könyvtárból

Kokas Károly

Mesék a könyvtárból

(egyfelvonásos mese-komédia)

– szerzői változat –

Az „élet” és a mesék után szabadon szerzette:

Kokas Károly

Szeged * 2016. január

A színpadi változat tervezett bemutatója a szegedi Klebelsberg Könyvtár amatőr társulatának közreműködésével, a 2016-os – elmaradt – „Könyvtári Éjszaka” keretében történt volna.

Bodó Benedek, alias Beni bácsi öreg antikvárius. Porolgatja a könyveit, földgömbjeit, s ha nincs forgalom az üzletben, akkor előszeretettel magában beszél. Motyogásából, zsörtölődéseiből kiderül, hogy valaha egy nagy és fényes könyvtárban dolgozott, könyvtáros volt. A boltba jönnek az ügyfelek, s Beni bácsi kérlelhetetlenül untatja őket, szenvedélyével, a régi újságokban olvasott bűnügyekkel, különös, állítólag vele és a könyvtárban megesett esetekkel. A vendégek hol kedvesen, hol pikírten, hol pedig szarkasztikusan reagálnak minderre, de többnyire végighallgatják az öreg könyvtáros (olvasmány) élményeit.

A beszélgetésekben, a „magában-beszélésekben" mindig egy-egy – nem régen olvasott – furcsa történet, hír vagy bűnügyi tudósítás jelenik meg, de sem Beni bácsi, sem a látogatók explicit nem fogalmazzák meg, hogy a történetek híres mesék alapsémájára rímelnek. (Erre azért utalásokat tesznek néha, de mintha nem ismernék a meséket.) Az elbeszélt történetek veleje, egy-egy markáns jelenet meg is jelenítődik a színen. Nem az egész mese, mert az igazából mindenkinek ismert, csak abból egy markáns „idézet" pár percben. Mese a mesében.

* * *

Beni bácsi egy virágot próbál elhelyezni a boltban, láthatóan aggódva, hogy hol kap elég fényt.

Beni bácsi: Ahhh… nem igazán virágnak való hely ez. Mondtam a Julikának, nem marad ez itt meg. Hová tegyelek, most mondd meg, hová??? Nincs fény… pedig az a lényeg, ugye, a sok fény… *(Eltűnődik, megáll.)* Hát régen, amikor fiatal koromban… hát az nem mostanában volt *(kedvesen kuncog, s álmodozik)* … micsoda fény áradt ott mindenünnen!!! A „nagyolvasó", Istenem! a galériák, karzatok… és a hatalmas ablakok… No, ott aztán szerettek a virágok. De hogy még mennyire hogy szerettek. Tele is volt minden virágokkal. Egy szép növény, egy nagy polc, s olvasóasztalok végeláthatatlan sorban… Istenem!!! Hová is tegyelek, szépségem, hová… de hová???

(A nyíló ajtó megmozdítja a csengőt, vásárló érkezik)

Bálint (egy kiskamasz könyvrajongó): Csókolom. Itt van a Beni bácsi???

Beni bácsi: Persze, persze, jövök, jövök, azonnal… *(morcosan leteszi a virágot)* Szervusz édes. Mi tetszik?

Bálint: Hát itt? Itt nekem minden tetszik. *(nevet)* A könyv miatt jöttem. Tudja a Beni bácsi? Amit megbeszéltünk. Hogy meg tetszik szerezni. Tűzön-vízen.

Beni bácsi: Ja-ja, az ám, a könyved. No, képzeld Bálint, meg is szereztem. Itt is van. No, hová is tettem? *(keresi, majd egy újságpapírból előcsomagolja)* Mondom, hogy megvan. No, tessék…

Bálint: Húúúú, de ügyesnek tetszik lenni. Szuper. *(forgatja a kezébe)* No, ez király. Frankón király.

Beni bácsi: Bálint, már mondtam, hogy nem beszélünk így. Könyvek-között-semmi-képpen! *(erősen tagolva)* Tudod, hogy ezeknek itt mind lelkük van. Tudod… *fata libelli*… meg aztán történetük! Mindnek külön, és többnyire tiszteletteljes története. Annak idején a könyvtárban…

Bálint: Tudom, tudom a nagykönyvtárban. Ahol a Beni bácsi *(ironikusan)* főkönyv-tár-os volt. Régen…

Beni bácsi: Nem főkönyvtáros, hanem főkönyvtárnok, lelkem. Mecsoda különbség. Nagy ám! Tudod te, hogy ott naponta hány olvasó volt? Száz vagy akár ezer… s minden nap történt valami. Néha egy egész csoda. El se hinnéd, hogy miket hallottam, hogy miket meséltek az emberek. *(nosztalgiázva)* Egy ilyen nagykönyvtárban, kérlek szépen, olyan a légkör, ugye, hogy… őőő… megnyílik az ember. Fantasztikus dolgok derültek ki. Felüket még az újságok sem írták meg. Pedig, tudod, hogy imádom a régi újságokat?

Bálint: *(hitetlenkedve)* De hát, miért, mik történtek? Miket meséltek az olvasók?

Beni bácsi: Jaj, fiam. Már biztosan százszor meséltem.

Bálint: *(játékosan)* Neeeemmm! De tényleg. Vagy én nem emlékszem ezekre. Szóval egy fantasztikusat azért el lehetne éppen mesélni…

Beni bácsi: No, például. Hogy is… *(visszaréved a múltba)* Te, azt meséltem, amikor az alagsori raktárunkat ki akarták fosztani? De nem ám valami kis betörőcske. Neeem!! Egy egész kompánia. Egy betörőcsapat. Valami negyvenen voltak…

Bálint: Negyvenen? De Beni bácsi!!!

Beni bácsi: Ahhh… lehet hogy éppen negyvenen nem voltak, de nagyon sokan az biztos. Kézről kézre akarták kiadni a könyveket. Láncba állva. Azért kellettek ennyien… éjjel történt. *(elrévedve, szinte múltidézően mondani kezdi:)*

Beni bácsi: A vezérük néhány emberét elküldte előre a városban a piacra, és meghagyta nekik, vásároljanak negyven nagy műanyag szállítóládát; néhányat meg a környékbeli falvakba küldött azzal a paranccsal, hogy néhány kisebb teherszállítót kössenek el…

[1. mese a mesében megelevenedik]

Vezér: Emberek! A parancsom szerint mindent előteremtettetek? Akkor hozzátok elébem mind.

1. rabló: Minek ezek a ládák, főnök? Nem nagyon tűnik értelmesnek ennyi marha ládával …

Vezér: Féleszűek! Én azt mondom, minden láda nyílását úgy bővítsétek ki, hogy egy-egy ember beléjük tudjon bújni! Aztán minden tágra nyitott ládába egy-egy „kolléga” másszon is be… Mikor aztán már mind benn vagytok, akkor jövök én. Megint olyan szorosan bezárom a ládákat, mint ahogyan előbb voltak. Aztán kívülről le is ragasztom őket, hogy mindenki, aki rájuk néz, azt higgye, hogy könyvszállító ládák. Értitek már végre??

1. rabló: S utána felrakodjunk az autókra? Már kapiskálom ám!

2. rabló: Óhhh, én is értem! Hagyjunk üresen legalább egy ládát, úgy értem, abba ne bújjon bele senki. Azt rakjuk meg igazi könyvekkel!

Vezér: Helyes. S az autóval aztán behajtunk a könyvtár mellé. Mintha kései szállítmányt hoztunk volna. Kezd derengeni? Mindenkinek? *(diadalittasan felröhög)*

Kórus/Mesélő (fennhangon): Most a tömlőket párosával felrakta egy-egy öszvérre, a két tömlőt pedig, amely üresen maradt, igazán olajjal töltötte meg, és az utolsó öszvért terhelte meg vele. Így a húsz öszvér közül tizenkilenc meg volt rakva emberrel, egy meg olajjal; mert a rablók most már csak harmincnyolcan voltak, hisz az a kettő, akit a vezér megölt, hiányzott. A vezér megtett minden előkészületet, aztán maga előtt hajtotta az öszvéreket, és bevonult velük a városba, amikor már a nap leáldozott, beállt az esthomály, és a napvilág eltűnt az éj sötétje elől. *(hosszú berregés, a teherautó hangját utánozzák.)*

Vezér: Jóestééét! Van itt valaki…?? *(egy alak jön elő, álmosan)* No, csak, no csak. Maga lenne az éjszaki ügyeletes?

Beni bácsi (fiatalabb változatban): Jó estét kívánok! Én nem csak lennék, hanem vagyok is… hahaha… szóval én vagyok az estés. A könyvtári ügyeletes. Ilyenkor hoztak könyvet?

Vezér: Haj-jaj, tudja maga mi van ilyenkor az Ötösön? Szóval hova rakodhatunk? Mert tényleg késő van. Mondja csak meg, aztán maga mehet is a dolgára, majd szólunk, ha készen vagyunk.

Kórus/Mesélő (fennhangon): De ő nemes jellemű és fennkölt gondolkozású ember volt, bőkezű, jószívű és ártatlan kedélyű, mert mindig csak jót gondolt az emberekről. Nem is sejtette, hogy az állítólagos szállító hazudik, és eszébe se jutott, hogy egy rablóvezérrel beszél. Most odaszólította rabszolgáját, és megparancsolta neki, hogy terelje be az öszvéreket… A vezér az udvaron akart éjszakázni a tömlői

mellett, és kérte, bocsássák meg, ha nem megy be a csarnokba; úgy tett, mintha attól tartana, hogy terhére esik a háziaknak. De igazában kereste az alkalmat, hogy titkon kifőzött gaztettét végrehajtsa.

Beni bácsi (fiatalabb változatban): Jól van, jól! No, amíg a többiek berakodnak a raktárba, itt a kulcs, addig maga meg ehetne velem. Most készülök. Tudja, egy kis hazai.

Vezér: Óhhh, az nagyszerű lesz. *(leülnek az asztal mellé falatozni)* Tényleg megéheztem. S mondja, valami jó kis innivalója? az nem lenne?

Beni bácsi (fiatalabb változatban): Dehogynem, az is van. Van hát. A múltkor kaptam egy üveggel. Nézzük csak. Valami… gin. Gin, de nem tudom kiolvasni… *(dörzsölgeti a címkét a kabátujjával)*

Vezér: Milyen dzsinn? *(rémülten felpattan)* És Al… az Isten szerelmére ne dörzsölgesse azt az üveget! Azonnal hagyja abba…

[…]

Bálint: És aztán…???? Mi történt Beni bácsi? mondja már!

Beni bácsi: Gondolhatod. Az ilyen embernek a gin a végzete. Úgy berúgott, mint a szamár. Én meg gondoltam, megnézem azokat a ládákat. Tudod, amiket hoztak. Fogom a rúdlámpát, s lemegyek a raktárba…

Bálint: Az éjszakába? a könyvtár pincéjébe? nem semmi…

…

Kórus/Mesélő (fennhangon): Közben a rablók már szörnyen türelmetlenkedtek, hogy olyan hosszú időre voltak ebbe a szűk börtönbe összezsugorítva, agyonszorítva, kerékbe törve, megnyomorítva; már nehezen tűrték ezt az állapotot, és rabságukat nem tudták tovább elviselni. Amikor a lépteit meghallották, azt hitték, a vezérük jön; és így érte el őket a sors nyíllövése, és így sújtott rájuk Alláh rendelése.

…

Beni bácsi: Amint megyek a zseblámpával a raktárba, hát nem megszólal az egyik láda.

Bálint: Megszólalt az egyik láda? Na neeeee…

Beni bácsi: De én nem ijedtem ám meg. Legalábbis nagyon nem. Szóval nem nagyon. Azt mondja a láda, vagyis hát a ládából valaki *(fejhangon utánozza)*: „Mehetünk már?”

Bálint: No, itt szaladt el a Beni bácsi. Nyilván és messzire.

Beni bácsi: Dehogy szaladtam. Tel-je-sen a lélekjelenlétemnél voltam. Mondhatnám: ura voltam a helyzetnek! Marokra kaptam a lámpát, és… *(a vezér hangját utánozza)* visszaszóltam: „Mindjárt, mindjárt, nemsokára…”

Bálint: Eszem megáll. Húúúú, ez már szinte hősies. És aztán????

Beni bácsi: Szóval nem is ijedtem ám meg. Én, mint katonaviselt ember *(kihúzza magát)* pontosan tudtam, ahogy ti mondanátok, hogy „mi az ábra". Rögtön telefonáltam. Kérettem a főkapitányságot, szóval a főkapitányt személyesen. Akkor verték ki az ágyból. Jöttek is rögtön. Kérdi is a főkapitány úr, hogy hol vannak?

Bálint: Kik hol vannak?

Beni bácsi: Fiaaam!??? Kik? Az általam elfogott rablók. Ki mások? A könyvszállító dobozokban. Aztán újságcikkek, nyilatkozatok. Gondolhatod! Egyszóval, megmentettem a könyvtárat. Bizony!

Bálint: Húúú... azta... basszus *(az órájára néz)* de hát én tök elkéstem. Beni bácsi, holnap fizetek, de most mennem kell tényleg és ezerrel... bocsi!

(Az ajtó csilingel, Bálint kirobog a könyvvel.)

Beni bácsi leül az asztalhoz, bekapcsolja a szép régi banklámpát és kinyit egy réges-régi bekötött napilap kötetet, teljesen belemerül. Néha nagyítóval közelebb hajol, hümmögve olvasgat. Csodálkozik, elszörnyed... (látszik, ezt imádja itt leginkább).

(A nyíló ajtó megmozdítja a csengőt, valaki érkezik.)

Beni bácsi: Ki az? Ki jött?

Julika: No, ki lenne...??? Hát én vagyok. A Julika.

Beni bácsi: Ja, csak maga az. *(kicsit bosszankodik, hogy megzavarták)*

Julika: Igen. Sajnos nem az alsóvárosi rém, sem nem a Tisza-parti szatír... csak én. *(heherészve)* Megint marhaságokat tetszett olvasni, ugye? *(meglátja a virágot)* Ez jó hely, jó napfényes. Haj, de mekkora egy könyve van megint. Mi ez, miféle könyv?

Beni bácsi: Dehogy könyv, Julika. Bekötött újság. Könyvtárilag bekötve... Délmagyarország!! Délmadár! *(utánozza az ifjabb, Bálint-félék hangját)* De ez nem ám mostani, nem is pár éves, hanem majdnem 100 éves már. Bezony!

Julika: Úristen.!! Akkor ez már fertőzhet is. Le van ez rendesen porolva??? A szomszédéknál a poratka miatt majdnem megfulladt a Lajos. Tudja, az öreg rendőr. Állítólag a szőnyegben volt. Az atkák. *(mutatja a kezével, hogy mekkorák is)* Szerintem, az is megvolt száz éves... Mármint az utolsó takarítás. Hehehe... S mi jókat olvas benne, Beni bácsi?

Beni bácsi: *(elgondolkodva, hogy melyiket is mesélje...)* No, a rend őréről jut eszembe. A Julika hallotta pl. az 1913-as rejtélyes gyilkosságot? amikor a Tiszából kifogták azt az embert, akinek a hasa tele volt kővel rakva...

Julika: *(szinte felsikoltva)* Nem mondja? Kőőőővvvveeeelll??? a hasa!!!???

Beni bácsi: Ugye? Mondom. A hatóság szerint valami bűnözőféle lehetett ez az ember. Mit ember? Egy randa szőrös pasas. Akit kifogtak a vízből. Csak annyit tudtak kinyomozni róla, hogy Farkas mittudoménkinek hívják és valami bosszú áldozata volt. Ezért rakták meg a hasát kövekkel…

Julika: *(elszörnyedve)* Én meg azt hittem azért, hogy ne jöjjön fel. Érti? hogy biztosan elmerüljön… S vajon mit tehetett, hogy így pórul járt?

Beni bácsi: Nem sikerült valójában kinyomozni. De hallja, volt abban minden. Folytatásokban közölték. Hogy valami vadász megtudta, mert egy kislányt, meg az öreganyját… Talán úgy lehetett valahogy… ahogy ez írja… talán nem. Mondjuk, ha én ott vagyok, határozottan, az is más… nyilván más. Vagy egy ilyen kvalitás, ugye?

[2. mese a mesében megelevenedik]

Kórus/Mesélő: Piroska, hát észre sem veszed, mennyi szép virág virít körülötted? Miért nem nézel szét egy kicsit? Nem is hallod, milyen szépen dalolnak a madarak! Úgy mész itt mellettük, mintha az iskolába mennél, pedig hát milyen vidám az élet idekint az erdőben!

Piroska: *(kis kosárral, dúdolgatva)*: Ha viszek a nagymamának egy csokor virágot, még örömet is okozok neki; még úgyis korán van, tehát időben oda fogok érni.

Kórus/Mesélő: Így azután letért az ösvényről, bement a fák közé, és virágot szedett. És amikor letépett egyet, úgy gondolta, hogy még beljebb az erdőben még sokkal szebbeket lát. Leszakította hát azokat is, de közben egyre messzebb tért le az úttól az erdő mélyébe. Hanem a farkas közben egyenesen a nagymama háza felé igyekezett, és kopogtatott az ajtón.

Farkas úr: *(kopog és gyermekhangon mondja)* Nagymamaaaa! Megjötteeem!!!

Nagymama *(ágyból felkászálódva)*: Ki az? Ki kopog?

Farkas úr: Én vagyok az, Piroska, foszlós kalácsot hoztam, meg egy üveg finom tejecskét is, nyisd ki hát az ajtót!

Nagymama *(óvatlanul alig odafigyelve, mert tévét néz)*: Csak nyomd meg a kilincset, túl gyenge vagyok ahhoz, hogy felkeljek.

Farkas úr *(lopakodva az ágy mögé megy, mert látja, a nagymama nagyon nem figyel oda)*

Kórus/Mesélő: Vigyázz, nagymama! Halkítsd le a tévét, s figyelj oda, mert nagy a veszedelem! Jaj-jaj, milyen nagy a veszedelem! Ajajaj!

Farkas úr: *(próbálja elterelni a figyelmet, gyermekhangon)* Mi jót nézel a tévében, nagymama? Valami izgalmas? *(közben becserkészi az ágyat)*

Nagymama: *(a tévét bámulva, a távirányítót babrálva)* Áhh, fenét! Valami brazil sampon-opera, az első 70 részt nem is láttam…

Farkas úr: *(felháborodva, az igazi hangján)* De milyen hülyeség! mi az, hogy sampon-opera…??? SZAPPAANNN!!! szappanopera… tudatlan nagymama, véged van!!!

Kórus/Mesélő: Aztán ő anélkül, hogy egy még szót szólt volna, egyenesen odalépett az ágyhoz, és bekapta a nagymamát. Ezután felvette a ruháit, fejére tette a főkötőjét, befeküdt a helyére az ágyba, és behúzta az ágyfüggönyt.

Piroska meg azalatt a virágszedéssel volt elfoglalva. Csak amikor már olyan nagy volt a csokor, hogy tartani is alig tudta, akkor jutott megint eszébe a nagymama, nosza sietett is hozzá. Nagyon elcsodálkozott, hogy az ajtót tárva-nyitva találta, és amikor belépett a szobába, olyan furcsán érezte magát…

Piroska: *(szorongva)* Érdekes, hogy milyen szorongás vett erőt rajtam ma, pedig máskor olyan nagyon szívesen jövök a nagymamához! *(aztán megembereli magát, s jó hangosan, ahogy nagyothallóknak kell…)* Megjöttem, nagyi! Jó reggelt! *(kicsit remegő hangon)* Jó reggelt, itt a tej! Nagymama! Nem mondasz semmit? Jól vagy?

(Válasz azonban nem érkezett. Akkor odament az ágyhoz, és széthúzta a függönyt…)

Piroska: Olyan furcsa vagy máma! A főkötőd is mélyen a szemedre húzva! És jaj, nagymama, milyen nagyok a füleid!

Farkas úr: *(nagymamás hangon)* Hogy jobban halljam, amit beszél az én kis unokám!

Piroska: *(egyre jobban megijedve)* Jaj, nagymama, de a szemeid is milyen nagyok!

Farkas úr: Hogy jobban lássalak!

Piroska: *(már sírós hangon)* Jaj, nagymama, milyen nagy a kezed!

Farkas úr: *(egyre hangosabban)* Hogy jobban megfoghassalak!

Piroska: *(most már nagyon ijedten)* Jaj, nagymama, de szörnyű nagy ám a szád is!!!!

Farkas úr: *(kajánul és kéjjel)* Hogy jobban bekaphassalak!

…

Kórus/Mesélő: Alighogy ezt kiáltotta, a farkas kiugrott az ágyból, és bekapta szegény Piroskát. Amint aztán étvágyát imigyen csillapította, visszabújt az ágyba, és mély álomba merült. Úgy horkolt, hogy csak úgy rezegtek tőle a ház ablakai. A vadász éppen arra járt…

Vadász: Ejnye, de jól megy a nyugdíjasoknak!!! *(elgondolkodva)* Ez meg úgy horkol, mint egy… de furcsán hangosan horkol ez az öregasszony. Csak nincs valami

baja? Már csak megnézem! *(Bemegy a szobába, és amikor az ágyhoz lép, hát látja, hogy ott fekszik a farkas.)*

Vadász: Mi a radai rosseb megy itt…??? Megvagy, vén gonosztevő! Mennyit kerestelek! No, ezt nem úszod meg! Ez letöltendő lesz, barátocskám, az ám!!! most el nem menekülsz! *(Már éppen emelte a puskáját, hogy lőjön, amikor eszébe jutott valami…)*

Te, ez lehet, hogy… ez a gonosz fenevad felfalta a nagymamát!!! Hoppá, talán még meg lehetne menteni. *(leteszi a puskát, s az asztalról egy nagy szabóollót vesz magához…)* Amennyire ez alszik, felvágom a hasát… *(úgy is tesz, s alig vágott bele, máris megpillantja…)* Ez a szép piros sapka! de ismerős! Piroska!!! Itt vagy? *(egyszer csak Piroska kiáltása hallatszik…)*

Piroska: Ments meg, vadász! Ments meg! Ha megtalálsz, tiéd leszek! *(csodálkozva, örömmel… s pajkosan)* Ha nem találsz meg, itt vagyok a farkas gyomrában!!! *(nyakába ugrik)* Jaj, vadászbácsi! Annyira, de annyira féltem! Olyan sötét volt a farkas gyomrában!

(közben a nagymama is előkecmereg bosszúsan és morog…)

Nagymama: *(csapzottan és morgósan)* Csak tudnám, mi tartott ennyi ideig!??? … Jaj, Istenem, ez a dög! Ez nem lenyelte a távirányítómat is!!!

Piroska *(gyönyörködve a vadászban)* Nagymama! Én megfogadom, hogy soha, de soha többé nem térek le az útról, és nem szaladgálok be az erdőbe.

…

Julika: *(tenyerét csapkodva, szörnyedve)* Borzasztó, hogy mik vannak!

Beni bácsi: Voltak. Voltak Julika. Száz éve. Nem most! száz éve!!! *(heherészve)* De hogy a hasába követ tegyenek… ez a vadász, ez a vadász!

Julika: *(még megöntözi a virágot)* Aztán jó legyen, Beni bácsi! Most már mennem kell! Borzasztó, hogy mik vannak! A vadász… mi? szegény vadász! *(magában)* No, ez is megnyalná a sót…

Beni bácsi belemélyed a könyvek rakosgatásába.

Észre sem veszi, hogy bejön valaki megint. Aztán a polcnál szembefordulnak. Halálra rémül mindkettő. Aztán hatalmasat nevetnek, hiszen kollégák voltak. Egykor, abban a Nagykönyvtárban.

Az újonnan betérő Levin, aki orosz, a magyar lektor feleségével érkezett, száz éve, de magyarul még mindig igen erős az akcentusa. Látszik, hogy Levin és Beni bácsi nagy haverok voltak, s persze talán egymásra féltékeny kollégák is egyben.

Levin: *(negédesen)* Drága jaó b'rátom, kedvés Benedek, hat annyirá jó, hogy újra tegedet hogy meglatlak etten. Tudod kicsit kimozdultunk, egy kis bevásárlas. A nyugdíjasnak is mehet kicsikét, pravda, nye tak li? Csák kis pénz kell, oztan minden megván…

Beni bácsi: *(nevetve)* Da, da öreg cimbora! Látod, én itt élek még mindig, a könyvek között. Nem szabadulok én innen soha. Mondjuk, annak idején csábítottak, tudod rendőri munkára. Balogh ezredes úr a rablós dolog után – tudod? – azt mondta, hogy egy Poirot és Sherlock Holmes keveréke vagyok. Vagy valami ilyesmi… Bizony segíthettem volna. A bűn útjai, meg a tiszta vaslogika… Ismerhetsz, tudod!

Levin: *(vigyorogva)* Mint a rossz rubelt, bizony úgy esmerlek. Meg a Miss Marple, még az is. Úty értem, hogy ánnak is a bélekeveredése.

Beni bácsi: *(nosztalgiával)* Istenem, de szép idők voltak, te Lev. Komolyan. Te… De te olyan hirtelen eltűntél, s nyomod sem maradt. Mi történt, miért hagytál ott csapot-papot?

Levin: *(értetlenkedve)* Milyen papot hagytam én ott tenéked? a vízcsappal? Túdom, megént kiderül, nem túdok rendesen magyarul. No, jisoraz!

Beni bácsi: *(nevetve)* Lev, te semmit nem változtál. Nincs itt sem pap, sem csap, azt kérdem, miért mentél el tőlünk olyan hirtelen?

Levin: *(nehezen fog bele, még mindig kényelmetlen neki erről beszélni)* Túúdod volt az a csúnya előljáró, no az miatt volt ez a dolog… ámikor megtaláltam azt a híres pápiruszt. Híressé tehetett volna. Mint a torinói papirusz, vagy a qumrani tekercsek… Meg a könyvtár is, natyon híres hely lett volna. Nem csák Szegeden, vaty Magyarországban, de egész Evrópában es… talán. De nem, mert jött ez az … előljáró… tudóód az a sipiczli képű alak, aki életében egy könyvet nem olvásott, talán sohasenem. Vü znáetye, nye tak li?

Beni bácsi: *(aggódva)* De hát drága Levin barátom, mi történt? Én erről nem tudok semmit…

Levin: Mi történt, mi történt? Ez a nagy ember jött, talán eléteében elsőre a könyvtárba belé. Mint egy beképzelt török pasa vagy micsoda… nagy felfuvalkodva, jött a papiruszt elvenni… no, nye tak li? Ázt a papiruszt, amiről én már azt hittem, hogy a könyvtár meg fog tőle igen nagyon híresedni…

[3. mese a mesében megelevenedik]

Kórus/Mesélő: Volt a világon egy szegény asszony, annak volt egy kis kakasa. Csak ott keresgél, csak ott kapirgál a kis kakas a szeméten, egyszer talál egy gyémánt félkrajcárt. Arra megy a török császár, meglátja a kis kakasnál a gyémánt félkrajcárt…

Török császár: *(negédesen)* Kis kakas! Milyen szépen kukorékolsz! Hallom ám! Bizony behallatszik a palotámba is…

Kis kakas: *(gyanakodva)* Már bocsánat, kihez van szerencsém? Ismerem én a tisztelt urat?

Török császár: *(negédesen)* Jaj-jaj, kis kakas! Hát ne mondj ilyent. Hát én vagyok az igazságos Harun al-Rashid, a ti jóságos császárotok… tudod, akiről annyi szép mese szól.

Kis kakas: Ja, tudom már. Aki nem tud aludni, s egész könyvre való mesét olvastatott fel magának valami feslett nővel… állítólag három évig…

Török császár: *(csodálkozva)* De hát az Seherezádé volt, s csak 1001 napig tartott az egész. S különben is? nem vagy te egy kicsit szemtelen???

Kis kakas: Igen, az 94 nappal kevesebb. Valóban…

Török császár: *(zavarodottan)* Mi kevesebb 94 nappal? S minél?

Kis kakas: *(lesújtóan, félre)* Áhhh, törököt fogtam… *(hangosan)* Kedves török császár, 3 év az 1095 nap. Tehát 1001 nap az pont 94 nappal kevesebb. Mit nem tetszik ezen érteni?

Török császár: *(negédesen)* Kedves kis kakas! Hagyjuk már ezt az ezeregyéjszaka mesélést, jóóóó? Most egészen más dologban kereslek…

Kis kakas: Tudom, tudom. Meghallotta a félkrajcárt… s most jött elvenni.

Török császár: Hogy mondhatsz ilyet? Én az igazságos Harun al-Rashid, vagyok, a ti jóságos császárotok… de azért megnézhetném legalább?

Kis kakas: Mondom, hogy azért jött. *(erőteljesen)* A legnagyobb tisztelettel, de az már nincsen meg. Egyrészt hamis volt, másrészt volt rá vevő, harmadrészt az árából egy csomó mindent…

Török császár: Mit csináltál? az árábóóóól???

Kis kakas: Igen, eladtam. S az árából egy csomó… hogy mondjam… társadalmi szükségletet ki lehetett elégíteni… amit korábbi anyagi és szociális helyzetem nem tett lehetővé…

Török császár: S akkor az a fényes, az nagyon fényes, az micsoda a kezedben???

Kórus/Mesélő: És akkor a török császár erőnek-erejével elvette tőle, hazavitte, és jól betette a kincses kamarájába. Mire aztán a kis kakas igen megharagudott, felszállott a kerítés tetejére, elkezdte kiabálni…

Kis kakas: *(tele szájjal)* Kukurikú, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom! Kukurikú, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcárom! Török császár! a gyémánt félkrajcáromat a-ka-rom!!! Most rögtön…!!!

…

Közben lehet látni, hogy Beni bácsi és a vendége, Levin elbólintottak az asztalnál ülve. Így a mese kontroll nélkül marad… Szinte árad…

Kora reggel lévén, Julika is megérkezik, takarítani. Az alvó öregeket észrevéve csak megcsóválja a fejét… Majd maga is „meglátja" a mesés jelenést, szájtátva bámulja a meseforgatagot…

A színen pedig hirtelen megjelenik, olyan „ludas matyisan" helykén, de mégis kicsit elveszetten a Vitéz Szabólegény.

Vitéz Szabólegény: *(megköszörüli a torkát)* Kis kakas! Hát te miért kiabálsz ilyen hangosan hajnalban…?? *(aztán elgondolkodva hozzáteszi…)* Persze, mondjuk egy kakas hajnalban, az szokott…

Kis kakas: *(tele szájjal)* Hogyhogy mit kiabálok? először is kakas vagyok, másodszor is hajnal van, s harmadszorra meg a török császár nyilvánvalóan túladóztat. Elvette a gyémánt félkrajcáromat. Kukurikú, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcáromat!

Vitéz Szabólegény: Jó, jó! akkor csak kiabálj. Értem. Hanem azt tudod-e, hogy hol laknak a Hamupipőkéék? Tudniillik a hétmérföldes csizmámban *(mutatja is)* azért siettem, hogy szóljak nekik, megvan a leány, meg ám! … csak az almacsutka megakadt a torkán, amivel az öregasszony megétette!

Kis kakas: *(csodálkozva)* Almacsutka? Az nem a Hófehérke? S nem az öregasszony, hanem a gonosz mostohája… s királyfit hoztál?

Közben látszik, nem egyedül van, többen is jönnek mögötte… Rigó Csőr királyfi, a Kis Gömböc …

Vitéz Szabólegény: Ej-jaj, de kacifántos vagy te kis kakas! Itten jövök az Óperenciás-tengeren is túlról, még az Üveghegyet is megmásztam – elég csúszós és meredek is – te meg jössz ezzel a Hófehérkével. Különben felírtam valahová, csak lehet, hogy a cetlim összekeveredett a hamuba sült pogácsával. Vagy elkeverte a Rigó Csőr királyfi…

Kis kakas: *(csodálkozva)* Rigó Csőr királyfi? az a te barátod? … *(hangosan)* Kukurikú, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcáromat!

Rigó Csőr királyfi: Igen, én vagyok a harmadik királyfi, tudod, akit felküldtek a padlásra, hogy hozza le a kis gömböcöt. De engem nem evett meg, nem olyan fából faragtak. Aztán most itt is van, jön velünk, megyünk együtt kiszabadítani a Hamupipőkét.

Kis kakas: *(türelmetlenül)* Hófehérkét. Mondjuk most már másodszor mondom. *(hangosan)* Kukurikú, török császár, add vissza a gyémánt félkrajcáromat!

Kis Gömböc: Én tényleg nem akarok kavarni, de szerintem itt már több száz éve nincsenek törökök. Én például az iskolában úgy tanultam, hogy a Savoyai Jenő, az volt az, aki… szóval, milyen török császár…??

Rigó Csőr királyfi: Jaj, annyi hülye hírt összehordanak az újságok. Csoda, hogy megkeveredünk. A múltkor is az a két kisgyerek, akiket az öregasszony becsalt az erdőbe. Még hogy mézeskalácsházzal! Mondjuk aztán kiderült, hogy kemence sem volt benne… de szerintem menjünk… kiszabadítani… szóval azt…

A mesealakok észreveszik Julikát. Meglepődnek, kicsit össze is zavarodnak. Mindnyájan a Vitéz Szabólegényre néznek… Julika is bámul, eddig azt hitte, csak álmodozik…

Vitéz Szabólegény: *(torkát köszörülve, roppant udvariasan)* Hát… elnézést, a néninek ide valónak tetszik lenni? Mert mi, azt hiszem, eltévedtünk. Úgy látszik, hogy vagy a gonosz mostohát rabolta el a török császár, vagy ez az egész almacsutka dolog nem is igaz … *(elbizonytalanodva)* s nincs is semmiféle törpe itt, se hét, se egy… s lehet, hogy az egy másik történet is?

Julika: *(dörmögő hangon)* No, először is: szerencséd, hogy öreganyádnak szólítottál. Másodszor meg: halkabban! nem látjátok, hogy alszanak? *(a két öregre mutat)* S ha azok felébrednek… végetek van! bizony! akkor aztán mehettek vissza a könyvekbe!

…

Ahogy beszél, a két öreg ébredezik, a színes kompánia meg lassan, egyre halkulva eltűnik, Julika hosszan néz utánuk. Hitetlenkedve mosolyog.

Beni bácsi: *(álmosan Julikára néz, meg az órájára)* Úristen! elaludtunk, már reggel van. *(az ébredező Levinre pillant)* Drága Levin barátom, mi történt?

Levin: *(nyújtózkodva)* Álomba meséltük magunkat. Abbá bele. *(mosolyog)* Mi történt, mi történt? *(megismeri Julikát, aki nyilván szintén könyvtári munkatárs volt egykor)* Csák nem a drága Julika? Istenem, utye megismer? A Levin vagyok. Erre jártam, kicsikét beszélgetni á Bodó úrral.

Beni bácsi: Az ám, aztán belealudtunk.

Julika: *(megöleli Levint)* Kedves Lev, hát hogy ne ismerném meg? Tudja, hogy nem sokat változott? De nem ám… emlékszem én mindenre!! Bizony! *(kacag)*

Beni bácsi: *(átkarolja Levint, s múltba réved)* Pedig mennyi minden történt velünk! Egy egész könyvet, … mit könyvet, egy egész könyvtárat tele mesélhetnénk,

igaz? Jaj Istenem! Mennyi jó kis történet… mennyi remek kaland… *(hangot vált)* Levin, te nem éheztél meg? meg egy kávé is jó lenne! Igaz?

Levin: *(sapkáját veszi)* Dehogynem. Da-da. Íty igaz. Megvan az jó kis tejivó még, Benikém. Tudood??? *(együtt kuncognak és kimennek a színről)*

Julika szeretetteljesen utánuk néz, mosolyogva csóválja a fejét. Aztán rakodik, takarítani kezd.

Julika: *(legyint a partvissal)* Ahhh… történetek, meg mesék! Férfiak!!!

(A nyíló ajtó megmozdítja a csengőt, vásárló érkezik)

Bálint (a kiskamasz könyvrajongó): Csókolom. Itt van a Beni bácsi??? *(észreveszi Julikát)* Csókolom a Julika néninek külön, de a Beni bácsinak tartoztam. Ígértem, hogy beugrom…

Julika: Tedd csak le, angyalom, oda az asztalra, majd megmondom, hogy itt járt a Bálint. Jó?

Bálint az asztalhoz lép, de közben észrevesz valamit a földön. Hosszan nézi, leguggol és felveszi. Vizsgálgatja.

Bálint: *(pénzérmét mutat)* Húúúha… ez hogy milyen régi… tetszik látni, mit találtam?

Julika: *(ő is vizsgálgatja, először értetlenkedve)* Hát te meg hogy kerültél ide? Tegnap még biztos nem volt itt, akkor is takarítottam.

Bálint: *(az asztalról felveszi Beni bácsi nagyítóját)* Azta! Én mondjuk már láttam ilyet valahol. Julika néni, ez szerintem baromi régi.

Julika: Bálint, megint hogy beszélsz? Nagyon régi, vagyis igen régi. Egyébként… hát ez tényleg <u>baromi</u> régi. Vagyis hát <u>irtó</u> régi. *(észbe kap, hirtelen ötlete támad)* Tudod mit, Bálint! Te találtad, a tiéd lehet. No? De aztán ne add oda senkinek. *(pajkosan hozzáteszi)* Vili?!!??

Bálint: *(eltűnődve)* Talán félkrajcár. Az lehet. De milyen fényes… Ja és persze hogy vili! Köszönööööm!!!

Julika: Mintha új lenne, ugye? *(eltűnődve)* Ki tudja, hogy került ide? Hány száz éves? Hát tudod, Bálint, ha ez még <u>mesélni</u> is tudna…

(Bálint elviharzik, az ajtón megszólal a csengő, Julika a partvisra támaszkodva hosszan utána néz, fejcsóválva, mosolyogva, emlékezve a régi dolgokra és a furcsa hajnali látomásra…)

(V é g e)